passionabiliter affici/ ꝯtra illud apl'i tam generaliter expertũ Sentio aliã legem in mẽbris meis ꝛc. vnde etiã reperiunt ĩ doctoribꝫ theologie qui subtiles ⁊ pfundi nominati sunt quedã positões min⁹ sobrie vt q̃ de⁹ vult ⁊ facit nos peccare. Q, in ordine ad deuz omnia necessario veniũt/ ⁊ ita necessario peccam⁹. Q, diuina voluntas pri⁹ vult res esse q̃z su⁹ intellectus indicat eas fore. Q, in eodẽ instanti temporis. licet nõ nature duo ꝯtradictoria simul possunt stare. Q, multa sũt eterna p̃ter deum Q, quicq̃d intellect⁹ cognoscit vniuersaliter vel abstractiue vl' precisiue/ habz correspondentiã talẽ in re/ sicut in deo dũ p̃scindit intellect⁹ sapientiam a bonitate. ⁊ ita de reliquis quoꝝ plura damnãda articuli parisiẽses ordinauerũt.

¶ Finit

Tractatus de distinctione veraꝝ visionũ a falsis magistri Johannis de gersonno Cancellarij parisiẽs.

Vper vnã

2 Dex lectionibꝫ meis/ supũ esu carniuz apud ipsos carthusienses recensui eisdẽq̃z trãsmisi. Nũc aliã quandã sil'r recẽsens/ tibi germane frater mitto. Dec lectio generali quodaz tropo aperit quẽadmodũ numisma veꝝ diuine reuelatõis/ a falsato denario dyabolice illusionis secerni pt. ne fallat nos angel⁹ sathane p trãsfigurationẽ sui in angelũ lucis. sz pbem⁹ spũs si ex deo sũt. ⁊ qd̃ bonuz est obediẽtes apl'o teneam⁹. Dec doctrina et si cuilibet xpiano vtilis est/ viris tñ religioni ꝯtemplatõi dedicatis/ qualẽ te pr̃ celestis elegit/ saluberrima imo necessaria iudicat. Bñ vale frater cordis mei/ in eo q̃ te iugiter custodiat ⁊ in q̃ bñ valere pr̃es ⁊ fratres tuos celestinos vehemẽter exopto. cõmendãs me orõibꝫ eoꝝ. atq̃z ea q̃ tibi deputo volẽs esse ipis cõmunia/ vtinaz et vtilia fiãt. Dec aũt lectio sic habet.

f Fuit Johãnes baptisans ĩ deserto. In hac pticula cõmẽdatio Jobis p̃cursoris ex tribus oñdit/ ex fama p nomẽ exp̃ssa. ibi. Fuit id hãnes. glosa. gr̃a dei. A gr̃a incipit. nc nominari solẽt nisi famosi Secdo ex sua opatione ꝓfuosa qz dicit baptisãs. Tercio ex loci ꝯgruẽtia. in deserto ¶ Circa nomẽ videre est ip̃m reuelatũ fuisse celit⁹ p̃m historiã Luc. i. scriptã. Et nõ est hec mediocris laus hr̃e nomẽ qd̃ p angelũ. ⁊ talẽ angeluz q̃lis est gabriel/ os dñi/ noiauit. Cõcludit nãq̃z mirabil' vite pfectio futura/ ex p̃nuncia seu p̃saga miraculosi noꝫ assignatõe. alioquin frustra fieret in nomĩe miraculi opatio/ si nõ in re ipa aliq̃d magnificũ sup̃ q̃z naturã excelsũ designaret ¶ Sz insurget statim curiosus inuestigator. ⁊ q̃ret q̃ pacto scit hãc p̃nunciatõez noꝫ istl⁹ fuisse angelicã pl⁹ q̃z illusionẽ dyabolicã. Etenim angel⁹ sathane p̃m apl'm trãsfigurat se nõnũq̃z ĩ angelũ lucis. Jsta est dubitatio q̃ in nouissima lectõe est tacta/ ⁊ dilata ad tps alteꝝ/ q̃ petit artẽ discernẽdi reuelationes angelicas/ ab illusionibꝫ demoniacis ¶ Quocirca dicam⁹ ĩ p̃mis sic ꝓ religionis assignatio/ p sophisticas ⁊ fallaces hereticoꝝ argumẽtatões impugnat. sic permendaces angelos miraculoꝝ veroꝝ. sanctaꝝq̃z reuelationũ autoritas/ factis q̃bus dã sophisticis ⁊ magoꝝ p̃stigijs q̃rit infringi. ß dicit Petr⁹ apud clemẽtẽ ĩ itinerario suo. Cur ita: q̃ten⁹ p ß abducant hoies a spũalis veritatis cognitõe q̃ p miraculorũ aut reuelationũ media tradita ẽ/ qñ ad falsitatẽ sil'ia vident introduci ¶ Dicam⁹ p̃terea qñ nõ est humanit⁹ regula general' vl' ars dabil'/ ad discernẽdũ semp ⁊ infallibiliter/ q̃ ꝓe sũt ⁊ q̃ false aut illusorie reuelationes. Tũc em̃ nõ haberet solũ fides d̃ nostris ꝓphetijs/ ⁊ ꝯsequẽter de tota religione/ sz esset euidẽtie certitudo. Nã q̃ sciret euidẽter aliq̃d esse a deo vl' ei⁹ angelo reuelatũ/ sciret pfecto aliter q̃z p solã fidez illud esset veꝝ. Quẽadmodũ si q̃s haberz scientiã clarã de dissolutõe fallaciaꝝ ⁊ argumẽtationũ ꝯtra veritatẽ fidei peccãtiũ eandẽq̃z impugnantiũ. haberet vtiq̃z noticiã nõ tm̃ certã ex fide/ sz ex demõstratõne de fidei articulis euidẽter. Cõstat igit nõ esse querẽdũ a catholico vt sibi fiat elucidatio p̃spicua ⁊ euidẽs de p̃nunciatõe huius noꝫ Johes facta zacharie/ q̃liter pbabiliter sciet esse reuelatio angelica De ß ei fides est ⁊ nõ sciẽtia. Et sic nõ oim est fides p̃m apl'm/ sz est donũ dei/ sic nõ oẽs verã a

falsa reuelatõne secernũt. sz aut verã sper-
nunt/ z falsã amplectunt. vel sacrilega im
pietate z incredulitate/ talia negant repro
D bãt z ꝓtemnũt ¶ Nihilomin⁹ alia est que
stio q̃liter p̃suppositis eis q̃ fidei sũt/ cogno
scere nos fideles poterim⁹/ z fm doctrinã
Johãnis ꝓbare spũs si ex deo sũt ne falla
mur. Et ĩ hãc q̃stionẽ sciẽs incidi ꝓpter il
lusiones plurimas q̃s nr̃o tpe cognoui cõ
tigisse. Et etiã in ꝗ senio seculi. In hac ho
ra nouissima/ in p̃cursione antixp̃i/ mũd⁹
tanq̃ senex delir⁹/ fantasias pl'es z illusio
nes somnijs similes pati habz. z multi di
cent. ego sũ xp̃s/ z recedẽtes a veritate cõ/
uersi ad fabulas seducẽt multos. De multis
iã audiui/ q̃ q̃libet sibi reuelatũ esse ꝑ cer
to iã habebat/ q̃ erat futur⁹ papa. Inter
q̃s quidã bñ lr̃atus z famosus/ ꝗ etiã ꝓpa
manu ĩ scriptis q̃ legi reliqt/ z argumẽtis
ꝓiecturisq̃ plurimis asserere conatus est.
De alio sil'r lr̃ato/ ꝑ relationẽ accepi. ꝓmo
p̃suasũ esse sibi q̃ foret papa. dehinc anti/
xp̃s saltẽ p̃cursor antixp̃i. nouissime vt se/
ip̃m perimeret instigat⁹ est vehemẽter/ ne
videret tm̃ afferre nocumẽtũ ꝓpl'o xp̃iano
Tãdẽ ꝯo miserãte ad saniorẽ mẽtẽ ꝓuer⁹
ista de se scripsit ad eruditionẽ z cautelaz
alioꝝ. Porro de alijs multis in religione z
austeritate vite ꝓstitutis. incredibilia fere
sũt ea q̃ idoneis testibꝫ referẽtibꝫ agnoui.
¶ Si veniat igit aliq̃s q̃ se reuelationem
habuisse ꝓtendat quẽadmodũ zacharias
z alij ꝓphetaꝝ cognoscunt ex historia sa/
cra recepisse/ q̃d agem⁹/ q̃ pacto nos habe
bimus. Si statim negem⁹ oia/ vel irridea
mus/ vl' inculpem⁹ videbimur infirmare
autoritatẽ diuine reuelatõis q̃ nũc vt oliz
potẽs est. neq̃ em̃ man⁹ ei⁹ abbreuiata est
vt reuelare nõ possit. Scandalisabim⁹ p̃
terea simplices dicẽtes q̃ ita de nostris re
uelatõibꝫ z ꝓphetijs poterũt esse calũnie/
z censendo erũt fantasie vel illusiones Te
nebim⁹ ergo mediũ. z fm apl'i Johannis
documentũ. Nõ credem⁹ omni spiritui/ sz
ꝓbabimus spũs si ex deo sint/ z obediẽtes
apl'o q̃d bonũ est teneamus. Erim⁹ sic nu
mularij seu campsores spũales/ ad soler/
ter z acute examinandũ numisma p̃ciosũ
z extraneũ diuĩe reuelatõis/ ne forte demo
nes q̃ monetã q̃libet diuinã/ z bonã q̃m
libet falsare satagũt/ subintroducãt ꝑ va
moneta z legitima falsatã z reprobã. esz ꝗ
in detrimentũ nõ mediocre ecclʼiastici fisci
vel erarij/ seu thesauri imperialis dei. Et
tanto ampli⁹ q̃ro moneta p̃ciosior est z ra
rior/ quẽadmodũ sunt act⁹ virtutũ heroi
caꝝ/ atq̃ supnaturaliũ visitationũ. Tan/
to igit vigilantior adhibẽda est ad discer/
nendũ cautela/ quãto esz iactura damno
sior. ¶ Et q̃m̃ similitudo hec sat⁹ idonea
est ad id palpabilius ostendẽdũ q̃d intẽdi
mus/ psequamur cã dicẽtes. Primũ. q̃ ex
aminator hui⁹ monete spũalis/ debet esse
theolog⁹/ arte pariter/ vsuq̃ peritus. non
q̃les sũt q̃ semp addiscẽtes nunq̃ ad sciẽ/
tiã veritatis pueniũt. q̃les garrulosi/ ꝗbo
si/ pterui/ ꝓtẽtiosi. moribꝫ denicq̃ pessimis
dediti/ z plus ad epulas vanaq̃ gustu di/
scernẽdũ/ q̃z act⁹ suos dijudicandũ indu/
strũ z seduli/ quibꝫ omnis sermo de religio/
ne fabula est siue onus. postremo quicq̃d
lingua magniloqua oñdit/ vita q̃ mentiri
nescit ꝓtradicit z blasphemat. Aput tales
numularios noua q̃libet moneta diuine
reuelatõis sic incognita est z barbarea. vt
cõfestim ad se deductã. cũ grandi cachin/
no z indignatione reijciãt irrideãt z accu/
sent. Alij sunt/ nec nego/ q̃ ex aduerso ĩ op
positũ ruunt viciũ/ q̃ supsticiosa etiã z va
na z illusoria delirꝫ hoiz facta z somnia
necnõ egrotantiũ z melancolicoꝝ porten/
tuosas cogitatões/ reuelationibꝫ ascribũt
Istis leue cor nimis ad credendum/ alijs
nimiũ intractabile z asperuz esse videns/
scio certissimũ esse q̃ aput Rasonẽ scribit
medio tutissim⁹ ibis ¶ Est autẽ moneta
ista spũalis reuelatõis tanq̃ aurea/ in q̃n/
q̃ principaliter examinãda. s. in pondere.
in flexibilitate/ in durabilitate/ in ꝓfigura
tione/ z in colore. Et ꝗ fm quinq̃ ꝗtutes
ex quibꝫ sumit argumẽtũ monete spũalis
legitime. Humilitas dat pond⁹. discretõ
flexibilitatẽ. patiẽtia durabilitatẽ. veritas
ꝓfigurationẽ. charitas dat colorem. Has
quinq̃ ꝗtutes legim⁹ Mariã habuisse in
angelica reuelatõe sibi facta. sil'r in zacha
ria z elisabeth cõcludunt extitiste ex serie
euãgelij Luce. dũ Johãnis nomẽ fuit re/
uelatum.

Iacq̃ quo ad primã ꝓditionez
si cognoueris aliquẽ q̃ ꝑ sup/
bam curiositatem z vanã lau/
dem atq̃ p̃sumptionẽ sanctita
tis/ cupid⁹ sit habere reuelatões insolitas
q̃ se dignũ istis reputet/ qui in talibꝫ de se
narrandis gloriabund⁹ delectet. scito q̃m̃

illudi meret. Neq; magnipendas si aliq̄m habuisse reuelationē iactāter affirmet: de est em̄ pond⁹ humilitatis. Preterea d̄ sanctis patrib⁹ habem⁹ narratōes plurimas sup̄ tanta humilitatis obseruatōe cōpositas. Cuidam ex patrib⁹ demon apparuit trāsfigurat⁹ nō solū in angelū lucis/sed in xp̄m dixit se ad h̄ venisse in mundū/vt ab h̄ patre videret ⁊ adoraret. Cogitabūdus aliq̄ꝫdiu māsit sanct⁹ ille pater/instar marie virginis/⁊ cogitās qualis esset ista salutatio. Dicebat intra se. Nunq̄d nō adoro quotidie xp̄m. q̄d sibi vult talis apparitio. Et ad humilitatē ilico ꝯfugiens ait ad demonez. Uide ad quē mitteris. Non em̄ dignus sum hic videre xp̄m. Quo dicto tam humili demon ꝯfusus ⁊ pudibūdus abscessit. Ali⁹ pater clausit oculos in re simili. Nolo inquit videre xp̄m in terris illū in celis videre ꝯtentabor. Et beatus Martin⁹ ex sup̄bo demonis ornatu/falsitatem loquele dyabolice/q̄ se xp̄m dicebat agnouit. ¶ Est igit̄ hominib⁹ saluberrimum consiliū ꝯtra tales demonū illusiones pōdus humilitatis obseruare. se reputare ītellectu pariter ⁊ affectu indignissimum/qui sup̄ alios homines reuelationem accipiat. qui pre alijs a deo mirabiliter visitet. Et si que talia p̄ter solitū euenire circa eum ꝯtigerit reijciat a se cū sancto humili verecundoq; pudore. Deputet talia vl' lesioni ꝓprie fantasie/⁊ se habere aliqd̄ simile freneticis ⁊ maniacis aut melācolicis reformidet Uel caueat ne propter enormitatē p̄cedentiū peccatoꝝ/datus sit in reprobum sensum vt talib⁹ illusionib⁹ seducat. Si talia sint dyaboli machinamenta seu tentamenta ex humilitate huiusmodi euanescēt. Aut si velit de⁹ q̄ī his tolerandis exerceat/nō nocebūt Si vero sit diuina reuelatio non ficta/humilitas pie renitens/magis p̄parabit locū ad ipsius susceptionem ⁊ audire merebit/amice ascende superi⁹. quāto ī loco plus infimo recūbere conabit Habes in exodo/quotiens Moyses a se repulit diuinā iussionez dū ad pharaonez mitteret. Obsecro inq̄t dn̄e mitte quē missurus es ⁊c. Et hieremias clamat A a a dn̄e deus. ecce nescio loq̄ q̄ puer ego sum. Et Johes baptista non audet sanctū verticē xp̄i tangere. s̄z eū a se repulit dicens. Ego a te debeo baptisari. Et apl's paul⁹ se primū inter peccatores deputat/qui nec dign⁹ sū inq̄t vocari apostol⁹. ¶ Et si quis obiecerit q̄ apl's suas reuelatōes iactanter aperuit atq; diuulgauit. Respondēt sancti doctores int̄ q̄s Chris. sub hac sentētia. Aliud est inq̄unt ex quadā necessitate vel habendi ꝯsilij. vel ad vtilitatē audientiū/secretas gr̄as suas aut v̄tutes suas prodere seu manifestare aliud sine quauis sua aut alioꝝ vtilitate talia p̄ inanē gloriā ventilare. Uñ maria virgo que ꝯseruabat om̄ia verba hec cōferens in corde suo. postmodū apl'is p̄sertiz Luce sacra misteria sibi soli credita disseruit. nō ad iactantiā/q̄ nō tantū tardass; cū viciū om̄e p̄ceps sit. s̄z ad ecclesie religionisq; edificationem. Quinetiā deuotus Bernard⁹ q̄ totiens iussit vt hō virtutes suas plus abscōdat etiā familiarissimis ⁊ deuotissimis/q̄ alij vicia sua occultare satagunt. pluries de suis donis ⁊ gratijs p̄ ꝯtemplationē adeptis palā nedū loqui s̄z scribere nō esse sup̄biā arbitrat⁹ est. Quo pacto sic: qm̄ h̄ agere cōpellebat nō vanitas s̄z charitas. ⁊ iā in humilitatis terra radicē v̄tutis. ne iactantie aura velleret alte demiserat. Hec charitas ⁊ edificatōis necessitas a p̄sumptōis suspitōne beatuz paulū absoluūt. q̄ ꝓpter subintroductos falsos apl'os/q̄ gl'iosos se monstrabāt/autoritatis sue pondus impulsus ē ꝓpalare quāq̄ pl'a sint in ei⁹ etiā laudatōne plena hūilitatis ⁊ recognitōis ꝓprie fragilitatis ⁊ ignorātie. An in corp̄e inq̄t vl' extra corpus nescio. de⁹ scit. Et iteꝝ. Fact⁹ sū insipiēs ⁊c. Est igit̄ nō quelibet manifestatio reuelatōis sibi facte arrogās vel superba/s̄z ea tantūmodo q̄ fit inaniter vane ⁊ absq; fructu edificatōis vl' ꝯcilij/s̄z fit ad exonerandū tumorē animi a vento iactātie q̄ plen⁹ est. Ad scalpendū deniq; prurientes aures astantiū curiosa hmōi narratōe vanitatū. Et si nō aliud afferret hec loquacitas incōmodū. abūde illud est/qd̄ magne rei ⁊ inapp̄ciabilis fit ꝯsumptio. dū. s. tp̄s inutiliter delabit. ¶ Quo circa nō paꝝ ad rē attinet si res de q̄ fert̄ esse reuelatio/sit vtilis ad mores. ad rēpublicam. ad diuini cult⁹ honorē vl' augmētū. aut si sit sup̄uacuis reb⁹ seu narratōib⁹ īmixta. Proinde in secularib⁹ historijs/⁊ actib⁹ humanis. sic reperire cōmune est/⁊ laudare se p̄t hō absq; culpa iactātie/dū sue defensionis vrget necessitas. Sic Tullius p̄orando ne

pellerek in exiliũ ꝓseruationẽ ciuitatis romane a se factã aliaqꝫ egregia opa sui ꝓsulat⁹ cõmemorauit. Sic africanus scipio triumphũ quẽ de cartagine subiugata reportarat in defensionis sue patrocinũ cõtra accusatores suos allegauit. ⁊ vtrolibꝫ absqꝫ imputatõe ad iactantiã. Refert denicqꝫ plurimũ si ꝗs nouicius sit ĩ exercitio virtutũ aut veteran⁹. qm̃ virt⁹ dũ incipit leuissimo flatu ꝓuellik. Inueterata ãt sua stabilitate nixa consistit. ¶ Habes ex his primi signi qualẽcuncꝫ delucidationes/ꝑ qd̃ diiudicari ꝑt spũale numisma vere reuelatõis a falsato denario dyabolice illusionis/qd̃ signũ est pond⁹ humilitat⁹. Et nõne ꝗ pond⁹/hec habuit reuelatio facta zacharie ⁊ Elisabeth sup Johãnis nominatione. Lege historiã ⁊ videbis q̃ vicini ⁊ cognati vocabant pueꝫ noĩe prĩs sui zachariam/qꝫ nõ garrula ⁊ vana curiositate sup noĩe pueri parẽtes vulgauerũt. Illaꝫ dicere sola extorsit necessitas dũ in circũcisione puer esset nomẽ acceptur⁹. Sꝫ ⁊ elisabeth sancto humili verecũdoqꝫ pudore ornata/occultabat se mẽsibꝫ sex. Et zacharias tãte humilitatis fuisse ꝓuincit/vt ad verbũ aspectũqꝫ angeli stupidus/⁊ gelido timore ꝓcussus/vix crediderit nuncianti. ¶ Addendũ tm̃ est qd̃ vult beatus Greg. dyal'. Humilitatẽ verã nõ esse ꝑtinacẽ/sꝫ obtpantẽ cũ tremore/quẽadmodũ de q̃dã libertino refert/q̃ rogabat ⁊ adiurabat renitens suscitare pueꝫ. Virtutis inq̃t pectus nõ esset si ꝗ charitas non vicisset. Et plane nõ iã hũilitas sꝫ supbũ d̃ sua estimatione est iudiciũ. si q̃s ꝑtendẽdo hũilitatẽ ꝓtemnat ꝑlatũ aliq̃d opis arduĩ ꝓcipiẽtes Neqꝫ em̃ ꝗ ageret/si nõ esset sapiẽs ĩ oculis suis. si nõ prudentie ꝓprie innitẽs potiusq̃ superioris sui iudicio sensui ⁊ arbitrio subiici parat⁹ existerꝫ. Vide ꝗ quẽadmodũ pusillanimitas ex supbia generetur.

¶ Addit ipe Greg. ꝑ regula q̃ miraculuꝫ ⁊ hũilitas duo sũt signa/q̃ ad manifestandã alicui⁹ sanctitatẽ sufficiũt Neqꝫ em̃ miracula ꝑ se valẽt/cũ a malis iusto dei iudicio ꝑmittuntur fieri ĩ edificationẽ ecclie. Deus q̃ diuio spiritu implek inq̃t greg. habet euidẽtissime signa sua. veritatẽ. s. et humilitatẽ. q̃ si vtraqꝫ in vnã mentẽ perfecte ꝓueniũt/liq̃t q̃ de ꝑsentia sancti spũs testimoniũ ferũt ¶ Quãqꝫ refert multũ si miraculũ fiat in attestatões fidei vere. aut ad sanctitat⁹ alicui⁹ manifestatões. Nã ⁊ mali ꝑmo mõ faciunt miracula vt scribit Math. vij. Qm̃ veritas a quocũqꝫ dicat a spũsancto est. nec eã vincit malicia. Sꝫ in approbatões sanctitat⁹ ꝓprie/mal' absqꝫ dei ꝓtradictõe publica ⁊ sufficiẽti/nl'o modo ꝓuenire ꝑt miraculoꝫ opatio. aliquin de⁹ esset fallax testis mẽdacij. Quare sicqꝫ signũ ꝓprie manus. i. potẽtie/a se solo factibile/appẽderet lr̃is falsis ꝑtense sanctitatis/nec reclamaret. Addik ꝗ nõ reclamaret/ꝑter antixp̃i miracula q̃ nõnulli ꝗa fore ꝓtendũt/ad ꝓbatões electoꝫ ⁊ reproboꝫ subuersionẽ. Licꝫ tm̃ antixp̃s minister miraculi mẽdacissim⁹ erit/⁊ in vita sceleratissim⁹. Sꝫ de⁹ ipi suisqꝫ miracul' ne crederek/ꝑ suas aliorũqꝫ ꝑnunciatões innumeras reclamauit atqꝫ ꝓtradixit. ꝑpter qd̃ inexcusabilis erit sibi credẽs.

Secundũ signũ in legitimo numismate spũali/est discretio q̃ dat flexibilitatẽ. Intelligo ꝑmptitudinẽ ad credendũ ꝓcilio/q̃ est humilitatis filia. Si videris aliquẽ exẽplo zacharie ⁊ elisabeth incedẽtẽ via regia ⁊ corde simplici in oĩbꝫ iustificatõnibꝫ dei q̃ nõ vult ambulare in magnis neqꝫ in mirabilibꝫ sup se. Sꝫ medio quodã tenore/regulas viuẽdi sequik a prĩbꝫ institutas nec trãsgredik fines q̃s prĩes sui posuerũt. d̃ tali noli credere leuiter/q̃ fallak ꝑ demonũ illusiones/quẽ ⁊ credere ꝓsilio/⁊ ĩ oĩbꝫ ceter⁹ moderamẽ discretõis obfuare ꝑspexeris. Atuero sũt alij/quibꝫ placet ꝓpria sentẽtia duci/⁊ ambulãt in adinuentõibꝫ suis. Ducit eos ꝑiculosissimus rector/aut veriusꝫ impellit ꝓpria opinio. ieiunꝫ sup modũ se macerant. protendũt vigilias. lacrimis plusq̃ oportet cerebꝫ turbãt ⁊ extenuãt. Et inter hec nullius credunt monitis. consilio neminis adquiescũt/vt tẽperati⁹ se habeãt Doctores ꝑterea ⁊ ĩ lege peritos audire seu consulere non curant. ⁊ consultos spernũt Mirum qꝫ magnũ iam aliquid esse persuaserũt sibiꝑ ꝑis. ⁊ q̃d eos agere conueniat plus om̃ibus sapere arbitrantur. De talibꝫ pronuncio qꝫ cito prolabuntur. in omnem demonum illusionem. cito impingunt ad lapidem offensionis. quia ceca precipitatione ⁊ nimia velocitate rapiuntur. Propterea quicquid de reuelationibus insolitis pronunciauerint habeto suspectũ. ¶ Pauci sũt mẽses

dũ eram Attrebati. audiui de quadã mu/
liere ꝓiugata ⁊ bñte liberos/ q̃ aliq̃ diu p
duos dies. nõnunq̃ p q̃ttuor ⁊ ampli⁹ ma
nebat absq̃ cibo. erat pinde multꝫ ãmira/
tioni. Feci vt loq̃rer cũ ea. examinaui eaz
multꝫ fmoniby. reperi hãc abstinẽtiã ñ so/
brietatẽ sed vanã supbãq̃ ptinaciã. Naz ⁊
post tale ieiuniũ dira fame excruciata/ in/
explebili voracitate comedebat. Nullã in
sup asserebat solidã cãm q̃re sic ageret/ nisi
q̃ se indignã dicebat q̃ pane vescerẽ. Fa/
tebat ꝑterea neq̃ a ꝓfessore suo/ neq̃ ab al
tero bñe hanc viuẽdi regulaz. Nã a dimi/
dio anno ⁊ ampli⁹/ nulli⁹ habuerat ꝓfesso
rũ vl' absolucionẽ vl' ꝓsiliũ. Expaui fate/
or ⁊ exhorrui. dissimulãs tũ cepi ostende/
re demõis hos eẽ laq̃os. ⁊ eaz piculo insa/
nie vicinã eẽ. Naz ⁊ erat vultu attonito. ⁊
color sil'is iamiã moriture videbat. Pete/
bam si sciret aliq̃s q̃z auctoritas fides et
prudẽtia maiorꝫ eẽnt ponderꝫ ⁊ reputati/
onis apud eã/ q̃z ꝓprie estimatõis iudiciũ
Rñdit ilico suspirabũda ⁊ gemẽs/ demissis
humi ocul'/ se miserã/ se peccatricẽ/ se indo
ctã plus oiby ⁊ insciã. Subintuli q̃rens si
vere ita de se sentiret. q̃ pacto sine cuius q̃z
alteri⁹ cõsilio/ tã insolitã ⁊ ab alijs sancti/
oriby ⁊ fortioriby nõ obseruatã abstinẽtiã
seq̃rek. Cepit nescio q̃s rñsionũ ambages
voluere: quia q̃z uis euadere nescire deerat
bũilitas: ⁊ possidebat mentẽ ei⁹ q̃dã arro/
gantia: que se victã erubescebat confiteri.
Tandẽ monui eã bona fide ⁊ sub attestati
one maximi discrimis sui/ ĩ ania ⁊ corpe:
vt fatuã desereret hanc ieiunãdi obstinati
onẽ: ⁊ absq̃ peritoz consilio nihil singula
re/ ⁊ abalijs inobseruatũ seq̃rek / maxie qz
viro suo displicebat. ⁊ peior erat edacitas
insaturabilis sequens. Non rñdit ad hec.
Plane discessi ⁊ q̃d postmodũ egerit igno
ro. ¶ Dec idcirco introduxi vt exemplo
ꝓspicuũ facerẽ q̃ntus est in q̃busdã discre/
tionis defect⁹/ q̃ nõ pmittit flecti ad credẽ
duz ꝓsilio. Nõ mirandũ si numisma qõ a
taliby fabricatũ est repudiat/ tanq̃z si ex fer
R ro sit nõ aureũ ¶ Qua in re saluberrimũ
est sapientꝫ ꝓsiliũ/ ne bõ sit sapiẽs in ocul'
suis: ⁊ ne innitat prudẽtie ꝓprie/ sed agat
oia cũ ꝓsilio. in et'nũ nõ peribit Hec suffi
cit q̃tidianis interrogatõiby fatigare prudẽ
tes/ sz fides ⁊ obedientia ꝑsteꝫ necẽ ẽ. alioq̃n
stult⁹ erit bõ hmõi put loq̃t sapiẽs/ q̃ ñ re
cipit ꝟba prudẽtie ieu ꝓsilij/ nisi ea dixeris
q̃ versant in corde suo. Est sane donũ nõ
mediocre spũsscti. ꝟ donuz ꝓsilij q̃ scz dari
possz: vl' bri vl' credi recte ꝓsiliũ. ¶ Ait ita
q̃z Johes climaci de gdiby ptingẽdi ad de
um: q̃ bõ arrogãs ⁊ seipm ducẽ sui ꝓstitu/
ens/ nõ indiget demõe tentãte. qz factus ẽ
sibijpi demõ. Estimo deniq̃z q̃ nũc maxi/
moz maloz cumul⁹/ quẽ in scismate pati
mur ⁊ expimur: ab hac indiscretiõis peste
pcesserit nulli⁹ acq̃escere ꝓsilio pmittentꝫ.
¶ De hac discretiõis ꝟtute tractat abun
de Cassian⁹ in collatiõiby patz. Tandez ĩ
psona magni illi⁹ Antonij ꝓcludit solam
hãc ꝟtutẽ esse q̃ impturbato calle deducit
ad regnũ: ⁊ ab insidijs ⁊ seductõiby demo/
nũ tutos reddit. Subiũgunt exẽpla q̃by
ꝟ astruit. Miserabiles ꝑterea erit⁹ illorũ
q̃by hec ꝟt⁹ defuit mẽorant. Itaq̃z ad par
exitiũ ꝟgũt abstinẽtia nimia et crapulosa
voracitas/ nisi q̃ irremediabilior est exces
sus ĩ abstinẽtia. Morbos ei affert incura
biles ex lesiõe cerebri: ⁊ rõis pturbatiõe: q̃
fit vt p maniã aut furiã vl' ceteras passiões
melãcolicas sic pfundant ⁊ intime radicã
tur fantasmata interi⁹ refuata in cerebro
q̃ esse reputant vere res extrinsec⁹ appẽtes
⁊ audire se putat hõ videre vl' tãgere quod
nll'o sensu exteriori pcipit. Inualescit aũt
hec passio vsq̃z ad hãc aliqñ insaniã/ vt iu/
dicet se hõ aliud eẽ q̃z est. Quẽadmodũ re/
pert⁹ est q̃ se murilegũ. ali⁹ q̃ se gallũ. ali⁹ q̃
se asinũ. ali⁹ q̃ se mortuũ reputaret. Unõ
fuerũt nõnulli doctoz q̃ hac egritudine p
cussum arbitrati sũt fuisse ipum nabucho
donosor/ vt brutũ aĩal eẽ se crederet: ⁊ non
veracit' indueret corp⁹ beluinũ. Pleni sũt
medicoz libri portẽtuosis hmõi appitio/
niby: ⁊ iudicioz corruptiõiby: ex lesiõe viri
um interioz nascẽtiby. De his ait hieronij
mus q̃ magꝫ indigẽt fomẽto hypocratis.
q̃z alio ꝓsilio. Multos taliũ vidi. multos
etiã examinaui: q̃z aliq̃ in plerisq̃ negocijs
sanissimã videbant bñe sniam. desipiebãt
tñ in certis casiby ⁊ rñsioniby/ vbi fantasie
sue lesio certi⁹ eminebat. ¶ Cetez q̃ pscru
tat acuti⁹ artiũ magicaz traditiões sacri/
legas ⁊ impias/ facillime noscit plũma ibi
dẽ obseruãda pponi/ sup ĩmoderatis ieiu
nijs ⁊ alijs nõ ad aliud q̃z ad sensus ⁊ rõis
pturbationẽ. q̃ fit vt etiã plerũq̃z taliby de
diti: cadant in insaniaz. ⁊ vult⁹ oculorũq̃z
horrorẽ terrificũ patiant ¶ Attñ ne quis ꝟ
ea q̃ dicta sunt/ ꝑtra iohez baptistã ⁊ eius

abstinentiã valeat retorq̃re. Hic aduertẽ/
dũ est diligent/q̃ hoĩm diuerse sũt gr̃e/tũ
ex naturali boĩtate cõplexiõis. tũ ex dono
illi⁹ q̃ diuidit singul' put vult. Quocirca
fieri p̃t q̃ absq̃ culpa ⁊ nota indiscretiõis
arripiat vn⁹ modũ viuẽdi austeriorẽ q̃ nõ
oĩb⁹ ꝓueniret. Exẽplũ hẽm⁹ in Iobe nr̃o
Fuit ille cõplexiõis optĩe natural'/⁊ armo
niã viriũ inferior ad superiores/q̃nta natu
ra lapsa patiebat pulcraz integrãq̃ posse/
dit. Q, si cui forsan sit ꝗ ambiguũ/sciat q̃
niã ꝟm scripturã dei ꝑfecta sũt opa. Sed
nõne Iobes nr̃ baptista a deo miraculo/
se ꝓduct⁹ est. Semẽ igit materiale ex quo
corp⁹ cõpaginãdũ erat nec duruz nimis/
nec rursus fluidũ abũdãti⁹ fuit/sz tl'e prior
sus q̃le disponere ⁊ mĩstrare talẽ ⁊ tãtũ de/
cebat artificẽ deũ. Dic aliquẽ defectũ mõ
struosuz incidisse/q̃d sed̃t. Iã nõ nature q̃
nõ opabat. sz deo miracl'ose causanti fuis/
set imputata tal' impfectio qõ dicere nefas
est. Ex ꝗ ampli⁹ liq̃t q̃ iobis cõplexio nõ
melãcolica sz sanguiea fuit. ⁊ q̃ i sua cõce/
ptiõe ⁊ ãnũciatiõe ꝓstellatõnib⁹ celi neq̃q̃
subdebat. Fefellerũt insup aut fallere po/
tuerũt regl'e astronomoꝝ de iudicij circa
eũ/nec ad ipm extẽdi potuerũt. Apta est rõ
ꝓceptõis miracl'm. Ex bis q̃d rursũ ꝓclu
dit. Nimiꝝ vide q̃ iobes dũ puer heremũ
cõcupiuit ⁊ introiuit. ꝗ nõ ex lesione cere/
bri. nõ ex melãcolica passiõe egit/sz potius
a spũsctõ duct⁹ est i deꝗtũ. Sil'r vict⁹ sui
singl'aritas: ⁊ cetera hmõi (q̃ ec añ ei⁹ con
ceptõem pnũciata sũt) ꝟtuosa sagacitate
obseruabant a iobe/q̃ ab alijs ãmirari po
terãt/sz nõ cũ discretiõis ꝟtute penit⁹ imi
tari. Nõ oĩm auiũ par ẽ volat⁹ ad aq̃lam.
nec bestie oẽs cursu tigridẽ equãt. Sic in
ꝟtutib⁹ dispar ẽ cuiq̃ partitio. Nõne san
ctus bũdict⁹ desertũ locuz puer incoluit.
ipi⁹ tũ documẽtũ est/vt nõ pmittant pas/
sim/⁊ p libito mõachi solitudinẽ aggredi
Nã q̃spiã adhuc tyrũcul⁹ nec exp⁹ leuio/
res insult⁹ pugne spiritual'/quo tute cõmit
tit se bello ĝuiori gigant⁹. Nã q̃ cõem vitã
agũt i societate. mag⁹ experiunt bella mũ
di ⁊ carnis tãq̃ rudiores potẽtioresq̃ pu
gnarũ ꝓgressus. Qui aũt solitarij degunt
ꝓtra gigantẽ immanissimũ diabolũ dimi
caturi ⁊ fraudib⁹ subtilioribꝫ atq̃ fortiori
bus aggrediẽdi/fatigãdi: ⁊ nisi discretõis
gr̃a succurrerit turpit' deijciẽdi exponũt.
Agnoscit⁹ igit q̃ necessaria ẽ discretionis
virt⁹/quã parit nutrit ⁊ saluat humilitas
vere obedientie copulata. Expediam⁹
reliqua sub breuitate maiori.

Tertiũ igit signũ i numismate spũ
ali/dixim⁹ esse patiẽtiã q̃ dat du/ T
rabilitatẽ/ dũ p ignẽ tribulatiõis
examinant/⁊ dũ p contumelias ⁊ probra
pulsat. Doctrina viri inq̃t sapiẽs ex pati/
entia cognoscit. Si q̃s itaq̃ ex manifesta
tiõe illoꝝ q̃ sibi dicit fuisse reuelata: repor
tet ũ nisi deiectionẽ/irrisionẽ ⁊ opprobria
facili⁹ inducit credere sibi/q̃ vbi suspitio
de vane laudis captatiõe rõnabilis exori
tur Fallax tũ ẽ ꝗ signũ/nõ dubito nisi cau
tissima circũspectiõe cũ alijs adiũctis era
minet. Hã ⁊ obstinatio sepe patiẽtiã simu
lat. ⁊ nõnulli ex ꝓtumeliaꝝ fatua ꝓpessio/
ne gloriant. Quẽadmodũ ipe etiaz sordes
vestiũ ⁊ ciliciũ/aliq̃ũ supbie vermẽ morda
cissimũ generãt ⁊ nutriũt. Arbitrant isti se
iustis et sanct⁹ esse sil'es q̃bus tot aduersa
cõtigerũt vl' qui egerũt sil'ia. Impleri rur
sus in se putãt illã christi pmissionẽ. Bea
ti q̃ ꝑsecutionẽ patiunt: qm̃ ipoꝝ est r̃gnũ
celoꝝ. nõ sat⁹ aduertẽtes/qm̃ addit christ⁹
ꝓpter iusticiã/sz tante cecitat⁹ est ipa men
tis arrogãtia/tam sil'is esse ꝟtutib⁹ vultvi
deri temeritas. Ceteꝝ nunq̃d nõ obsecro
repiunt qui de suis etiã defectib⁹: de negli/
gentijs ⁊ necessitatib⁹ improbissime glori
ant/absurduz dictu. sed ita gloriant: certe
deputãtes sibi talia a deo pmitti/ ne cum
paulo magnitudo reuelationũ aut virtu/
tũ eosdẽ extollat. Et vide q̃nte ꝓsciẽtie ar/
rogant⁹ calamitas: q̃ nec humiliat: nec a
suis defectib⁹ spoliat. Nã q̃ vtili dispẽsa/
tione sibi datos putat stimulos negligẽti
arũ culpabiliũ: vt eis careat nequaq̃ eni/
titur. quinpoti⁹ in sue ꝑfectiõis traducit
argumentum.

Quartum signũ est veritas/q̃ dat
q configurationẽ ⁊ inscriptionez le U
gitimã. Est nanq̃ sacra scriptura
locus vl' officina/vbi cunus regi⁹ monete
spũalis recondit. q̃ si in aliquo vel mini/
mo puncto denari⁹ discreper in sua figu/
ratione ⁊ supscriptiõe ab hoc cuno regis:
absq̃ vlla dubitatiõe falsatus est. Attamẽ
tanta est nõnunq̃ sil'itudo denarij falsi ad
verũ: vt vix nisi a doctissimis possit falsi/
tas deꝗhendi. q̃ inter tot veritatis lineas
ad fraudem politas: nõ statim vnus falsi/
tat⁹ punct⁹ semet aperit. Nisi sũt heretici

qui magnos catholice doctrine cõpinge/
bant libros/ vt solam heresim int̃ tot ve/
ritates latenter insererent/ ⁊ cautiori effi/
cacioriq̃ fraude publicarent. Hec res in/
dicat ex q̃nta necĕtate tal' q̃libz moneta re
uelationũ insolitaꝝ debet a theologꝭ. pri/
usq̃ admittat̃/examiari. quoꝝ p̃cipue in/
terest inter verã ⁊ falsam religionẽ. mores
q̃ cõcernens discernere. Palam est insup
q̃ perniciosa sit scripture sacre reiectio: et
ad antichristi susceptionẽ prepatio certis
sima. ¶ Hoc signũ quartũ manifeste tra/
bitur in lege Deut̃. xiij. ⁊. xviij. ¶ Et pro
elucidatione maiori placet hic repetere q̃t
tuor ꝓditiões vere reuelatiõis: q̃ ad veri/
tatis inscriptionẽ alias p me positas: ⁊ p
nũciatas i q̃dã collatõe de angel'. ¶ Pria cõ
ditio. Nullus angelorꝝ sctõrꝝ siue ꝓpheta
rũ quicq̃ eẽ futurũ p̃nũciat: q̃n veracit̃ fu/
turũ sit/ in sensu quẽ ipe vl' spũsctũs intẽ/
debant. Sic nõ est rñsum demonũ. quia ⁊
fallũt ⁊ fallunt̃. ⁊ hec cõditio habet̃ Deut̃.
xviij. Si tacita cogitatiõe rñderis. Quõ
possum intelligere verbũ qd̃ locut̃ est do
miñ. Sequit̃ rñsio. Hoc hẽbis signũ: q
in noĩe dñi ꝓpheta ille p̃dixit ⁊ nõ euene/
rit. hoc dñs nõ locut̃ est. sed p tumorẽ a/
nimi sui ꝓpheta cõfinxit. Contra h̃ videt̃
esse instantia fortis de Jona q̃ predixit de
structionẽ niniuitarũ. ⁊ de Isaia respectu
mortꝭ ezechie. ⁊ de Nathan. ¶ Pro q̃ po/
nit̃ scda cõditio. Si idipm qd̃ angel' aut
ꝓpheta p̃dixit/ nõ ex modo q̃ vocaliter p̃/
tendebat̃ eueniat. plus sup h̃ a spũsancto
reuelationẽ accipiet: de ꝓphetia aut reue
latione sic vel sic intelligenda: ꝓditionalit̃
aut mystice: vel lr̃aliter. Sic factum est in
Jona et Isaia. alias debuissent lapidari
ꝛm legẽ Deut̃. xviij. scriptã. hoc est qd̃ pri
us appellaui deũ reclamare/ vl' ꝓtradicere
vel de suo intellectu salubrit̃ informare
Tercia ꝓditio. nihil bonis moribꝫ aut sin
cere fidei ꝓtrariũ: angeli sctĩ ⁊ ꝓphete veri
p̃dicũt aut p̃cipiũt. Nõ sic demões vl' an/
tichristus: q̃ꝝ signa dicunt̃ signa menda/
cij. q: ad mẽdaciũ credendũ inducũt. Hec
ꝓditio habet̃ Deut̃. xiij. Si q̃s instet de p̃
cepto dato abrae sup immolatiõe filij. Re
sponsio est: q deo iubente seu dispensante
nõ fuisset illicita mortis hui̇̃ inflictio Sz
ita diceret ꝓtinax idolatria ĩmolans filios
suos ⁊ filias suas demonijs. ¶ Pro quo
ponit̃ quarta ꝓditio. Reuelatio angelica
siue ꝓphetica sup aliq̃ qd̃ bonis moribus
obuiaret. nisi diuĩa interueniret iussio si/
ue dispensatio. talit̃ circũstantionata est
aut esse debet: q de ea reuelationẽ accipiẽ/
ti vel eis p q̃bus fit reuelatio dubitare nõ
liceat. Oportet enĩ vt tam clare cognosca
tur reuelatio eẽ a deo/ q̃ clare scit̃ aliquid
esse scripture sacre vel rõni ꝓforme. Et in
hoc casu maxie necessariũ est donuz quod
apl's vocat donũ spirituũ ¶ Queres. q̃d
agit hoc donũ qd̃ discretionẽ spirituũ ap
pellam̃. Agit equidẽ vt sapore quodã in/
timo/ ⁊ illumĩatiõe quadã experimentali
sentiat hõ differẽtias inter veras reuelati
ones/ ⁊ deceptorias illusiões. Hoc tradit
beat̃ Gre. in dyal'. Hoc idẽ de seipo bea/
tus Bernũ. in suis miracul' fatebat̃. Ben/
tiebat enĩ ⁊ vt sic dixerim gustabat inter/
no quodã afflatu ⁊ odore/ qñ ad faciendũ
miracula sibi virtus aderat/ vtpote ad sa/
nitates opandũ. Quẽadmodũ de dño no
stro iesu christo dicit euãgelista: q sensit ꝗ
tutem de se exisse dum sanata est mlr ex cõ
tactu fimbrie vestimẽti. Alioq̃n idem ⁊ a/
lij similes: nulla ratione visi fuissent aliqñ
excusabiles a temeritate aut a tentationis
diuine peccato dũ ad operandũ miracu/
la semet ingerebant. Aug̃ quoqz refert in
suis confes. matrẽ suam isto modo int̃ ve/
ras ⁊ falsas nocturne quietis imagines et
visiões discreuisse. Cur igit̃ aliquis si re/
gula vniuersalis aut doctrina certa ⁊ ĩfal/
libilis nequeat tradi sup hac materia d̃ di
scretione spũum: aut de reuelationũ veri/
tate: cum ista res plus in experientia ⁊ cõ
ditionum particulariũ q̃ infinite sunt cõ/
cursu/ q̃ in arte verset̃ ¶ Videam̃ simi/
lem in re pari ĩmo longe faciliori difficul/
tatem. Ridebunt ad exemplum forsan a/
liqui sed attendãt ne semet irrideant. Pe/
tamus ab aliquo dari nobis sub arte ⁊ do
ctrina vniuersali: p quam sciri poterit eui
denter de seipo vl' alio semper: qñ somnijs
illuditur: aut veris vigilijs exercetur. At/
tende in primis q visiones somnioꝝ ple/
rumq̃ discursiue sunt: rationales ⁊ super
se reflexe. Naz querit hõ si somniat. vtrin/
q̃ insuper arguit. ⁊ tandem deliberate cõ
cludit q vigilat. Adde q tanta est somnij
ad vigiliam propinquitatis similitudo:
vt hesitet homo etiam vigilans: ac visa se
cum retractans: si tunc vere dormiebat.
Rursus apud quosdam dormientiũ put

scribit phus ⁊ experientia loquit/vigilantiũ opa incursu voce ⁊ alijs plurimis reperire est. Deniq; tot ⁊ tales aliquãdo occurrunt similitudines somnij ad vigiliam/ q solum videt experientia ad discernenduz sufficiens. Interroga aliquẽ de vigilantibus/qũo scit an vigilat. Respondebit ilico forte insulsam hanc questionẽ tuã. sz vrgere nõ desinas/respõdebit substomachãs bene scio. Persiste vltra/⁊ dic/ quomõ bene scis. dicet q maxima est inter somnium suũ. ⁊ vigiliã dissimilitudo. Si silitudies varias adduxeris/quas ptigimus. estimo q nullus sue responsioni alius erit exitus q̃ vt dicat certe scio/qz sic experior. Sed perge vltra insistere/⁊ affer/ q similem crebro habere se iudicat experientiã. dũ somniat/credẽs scz loqui. legere ⁊ audire. imo ⁊ nõ somniare. Ad hec quid iste respondebit nisi dicere/verz est/⁊ tunc decipior. Q, si ampli⁹ proteruire ⁊ cõtraniti voluerz dicens/ita nũc. O bone vir etiaz tu falleris. q̃q̃ ignores. Videat ipe quid vltra obmutire aut sufficiẽter allegare valeat/ad liberandum pedes suos ab hoc labyrintho. pter solam experimentalẽ noticiã ipius vigilie. que valde dispar est a somnijs. fortior scilicet/atq; lucidior. p quã nõ se tã opinatur q̃ scit ⁊ intelligit vigilare. ¶ Transferatur hec similitudo. que videt puerilis
y ad rem sublimissimã que tractat/comprimetur p eam/si nõ erro/ insolens arrogãsq; humana curiositas. que fidei sacramenta si ñ penetrat indignat. quãdo nec quotidiana puerilia/⁊ ludicra/sufficit attingere Hec etiã nos cõsideratio cautiores efficiet/nõ in reuelationib; tm̃modo secernẽdis sed in om̃ib; generaliter nr̃is actib; diiudicandis. O quotiens sibi videt homo sapiens/sibi iustus/sibi humilis. ⁊ sibi dicit. qz diues est in vtute: ⁊ nescit q miser est ⁊ miserabilis ⁊ paup cecus ⁊ nudus. Preualet in vanitate sua ⁊ in multitudine spũaliuz diuitiarũ suarum gloriat. dicit in excessu suo/nõ mouebor in eternum. Sed p certo alto somno pressus fallitur. qz om̃ia hec aspicit nõ in lumiose veritatis vigilia. sed sub simulacro somniculose vanitatis experitur hanc fraudẽ Tunc primũ homo dũ deo ppicio excitatur a somno peccati. ⁊ nihil inuenit diuitiarũ somniatarũ in manibus suis. Fit hoc dum regreditur ad luminosum ⁊ pfulgidum diem humilitatis ⁊ sibi vigilat qui vanitati dormiebat. videt tunc errorẽ suum/⁊ illũ secuz diuq; retractans/ q ipe patiebatur/qui ue desipiat/obstupescit. Nam ⁊ vere supbum et arrogantem ⁊ tumidũ aut aliter viciosuz se fuisse deprehendit/q̃q̃ aliter prius existimabat. Quare sic. Quia mentiebat iniq̃tas sibi. Et quid mirũ si mentitur iniq̃tas sibi plus q̃ si somnians de somnijs. ⁊ maniacus de furia. ⁊ stolidus de sapiẽtia corruptissime iudicarint. Sic est plane q viciosi de pprijs vicijs/vt de tenacitate parcus. de arrogantia supbus puerse cõiecturant. ⁊ tanq̃ acrisia pcussi palpant ĩ meridie. Quãobrem elucescit quantuz/imo q̃ necessariũ sit eis alieni consilij ducatũ habere ⁊ sequi. quia de somniante alius vigilans pfectius iudicat. Ideo ve soli qz cuz ceciderit nõ habet subleuantem. ⁊ ve ceco si ceca eum ducat impietas/⁊ illusio. quia ambo in foueã cadunt. O formidãdas ergo iugiter fraudes quis nõ expauescat. O fallaces vbilibet mille deceptionuz tendiculas/quis has euadet. Quis arto tramite/sic obscuro/sic obsesso securus ambulabit. Profecto solus ille beat⁹/⁊ decies beatus/humilis ⁊ paupculus/ qui sapiẽti obediens semp est pauidus/qui in dei timore instanter se tenet/ne cito subuertat domus sua. Putas ne fuerat hoc expertus q̃ dicit. Custodiens paruulos domin⁹: humiliatus sum: ⁊ liberauit me. Deniq; h̃ testatur oraculũ illud digne diuinũ/⁊ sempiterne memorãdũ: de humilitate Antonio monstratuz. Conformiter ad quod iurat deuotus Bernardus taliũ expertissimus sup cantica. In veritate inquit didici/nihil eque efficax esse ad gratiã dei pmerendam/retinendã/recupandam/ q̃ si om̃i tẽpore inueniaris coram deo nõ altũ sapere sz timere. beat⁹ homo q̃ semp est pauidus Hanc humilitatis lucem quisq̃s intrauerit/per medios tentationũ laqueos q̃ntũlibet absconditos/tut⁹ incedet. frustra rugiet aduersarius vt leo. frustra circũiet q̃rens quem deuoret/frustra insidiabitur ĩ spelunca sua vt rapiat paupem/⁊ pauperculum ⁊ cõtritum/quoniã tibi dñe derelictus est ille pauper ⁊ orphano adiutor es.

¶ Hoc est primũ ⁊ precipuum signuz inter signa nostre monete spũalis discretiuũ

¶ Monitiones om̃s itaq; intrinsece/oẽs instinctus vehementes/ omnis reuelatio z

omne miraculū/ om̄is amor extatic⁹. om/
nis cōtemplatio. omnis raptus. om̄is de
niq; nostra interior exterior ve operatio: si
humilitas p̄cedit ⁊ comitetur ⁊ sequatur.
si nihil eam perimēs misceatur (crede mi/
hi) signum habēt ꝙ a deo sunt / aut bono
eius angelo/ nec falleris. Si vero p̄dicto/
rum aliquid sumat originem a sup̄bia. si
eam secum duxerit/ suspecta habe omnia.
Humilitatis ergo signum si p̄fecte nosce
retur/ frustra multiplicarent̄ alia. quoniā
sup̄bia ⁊ hūilitas numisma spūaliū opati
onum sufficienter condistinguunt. Hanc
nihilominus sublimissimā paruitatem et
paup̄tatem ditissimā/ sed in deo/ hanc sa/
pientissimam vt sic loquar insipientiaꝫ/ q̄
sibi de se diffidit/ que nemini se preponit
que idcirco suasibilis est/ ⁊ nemini detra/
hens aut indignans/ disponit omnia sua
uiter. Hanc inq̄ꝫ quisquis ꝓpria virtute
studio vel industria adipisci ⁊ seruare cre/
diderit/ errat proculdubio: etiam sup̄bissi
mus est. preparat se homo ad eam non ne
gabo: sed ab eo solo gratis infunditur ⁊ cu
stoditur: a quo om̄e donū optimū est. et h̄
scire ⁊ sentire iam magnū dei donum est: ⁊
humilitatis initiū. ¶ Ecce magistri vene
rabiles ⁊ fratres dilectissimi ecce quo rela
psus sum de quarto signo ad primū. ita ē.
sed nunq̄ꝫ profecto satis crebro/ nunq̄ꝫ ver
bis sufficientib; potest apud nostrā elatio
nem p̄ditissimā/ inculcari laus huius vir
tutis. nunq̄ꝫ nimis sub pedib; rep̄hensio/
nis/ valet aduersa sup̄bia deijci conculca
ri ⁊ conteri. O monstrū horrendū ingens
O portentuosissimū sup̄bie negociū. Nā
heu calcata resurgit fortior/ instar fabulo
si Anthei/ euulsa repullulat vberior. sua
demum rescisiōe velut ydre poetice caput
redit fecundior. Sic ex suo nedū cōtrario
vt ex humilitate. ex sordib;. ex pallore: sed
ex sua morte rediuiua generat̄. ¶ Atuero
tandē reuertamur si placet ad q̄rtū signuꝫ
in q̄ eramus. Qd̄ dixim⁹ esse veritatē/ que
dat ꝯfigurationē legitimaꝫ monete nostre
spū ali. Ubi queso animaduertere nequa/
q̄ꝫ omittamus/ ꝙ aliq̄ sic se habere p̄nt: vt
q̄ꝫuis nō sint palam ⁊ directe obuiātia si/
ue ꝯtraria diuīe om̄ipotentie/ que p̄ scri/
pturam sacrā extollitur/ q̄n absolute pos/
sint fieri. sunt nihilomin⁹ reuellenda tāq̄ꝫ
inania ⁊ fatua ⁊ diuine sapiētie incōgrua
nec testimonio veritatis. legitime forma/
ta: sed aliūde protracta: quēadmodum si
quis diceret sibi eē reuelatū ꝙ tot⁹ mūdus
mouebit̄ cras motu recto/ ꝙ vn⁹ angelus
annihilabit̄ postmodū recreabit̄/ non ad/
ducendo aliā vtilitatē/ ꝙ q̄libet p̄latorum
debꝫ solus: ⁊ nud⁹ incedere: ⁊ baiulare cru
cem materialē sup̄ hūeros suos: alias to/
ta p̄ibit ecclesia. Talia inq̄ꝫ velut delira ⁊
diuina reuelatiōe indigna: statī abijcien/
da sunt. Neq; eniꝫ relucet tm̄modo in di/
uinis op̄ib; potētia: sed bonitas: ⁊ sapien/
tia quā effudit sup̄ oīa op̄a ei⁹. Om̄ia in/
q̄t p̄s. in sap̄ia fecisti. Ad h̄ refert̄ ꝙ antea
dictū est de narratiōib; sup̄uacuis fanta/
sticaꝝ apparitionū: ⁊ de inutili p̄ eas tp̄is
ꝯsumptione. Pro h̄ valet qd̄ habemus ex
determīatione doctoꝝ ⁊ glo. mat. iiij. sup̄
illo si fili⁹ dei es mitte te deorsum. Mira/
culū si pia vtilitate aut nec̄itate careat: eo
facto suspectū ē aut reijciendū. sicut fuissꝫ
christū volare p̄ aera: ⁊ vt cōiter sunt om/
nia magoꝝ sacrilega p̄stigia. Fuit nostris
tp̄ibus mulier in talib; famata reuelatiōi/
bus quā h̄ signum nisi fallor delirasse cō/
uincit.

¶ Quintum signum.

Expediamus nos ad postremū de
quinto ⁊ vltimo signo. Illud est si
meministis. caritas: seu diuinus a/
mor: q̄ dat colorē aureū numismati. Hoc
signū nō vsquequaq; statī sufficiēs est: pro
pter sophisticū ⁊ fucatū colorē aureuꝫ va/
ne seu carnal' dilectiōis. Siquidē exp̄tuꝫ
est mulierculas q̄sdā fuisse q̄ circa deū vel
alios viros sctōs mag'a fficiebant̄ dilecti
one viciosa ignorant̄: q̄ꝫ vera sctā et since/
ra caritate mouerent̄. Et de idolatris con
stat qꝛ deū se diligere licꝫ errātes existimāt
Propterea primū hic incident̄ infero non
esse tutā mulierū q̄ntūcūq; sanctarū cū vi
ris etiā religiosissim is: cohabitationeꝫ ⁊
familiaritateꝫ. Quare sic. Quia p̄t fieri vt
amor a spū incipiat: sꝫ vehement̄ formidā
dū est ne p̄ blādicias sensim carne ꝯsūma/
tur. Nō deerit inq̄t Hiero. visc⁹ diaboli.
Nā ⁊ ferreas mentes libido domat ⁊ car/
pit vires. Uritq; vidēdo femīa. inq̄t v̄gi/
lius. Quocirca scripsit q̄dā deuota muli/
er: nihil ita se habere suspectū sic̄ dilectio/
nē: ⁊ pl⁹ q̄ꝫ diabolū: etiā dū circa diuina et
p̄sonas probate sanctitatꝫ v̄sat̄. Hoc non
muliebriter traditu; est: quoniā passio seu
motio quāto vehementior tanto precipi/

tatio facilior inuenit & regi difficilior. Am
plius hanc ob causam int̃ ceteras/ videnk̃
errasse begardi & begarde/ ob indiscretam
diletiõem noie deuotiõis palliatã. Argu
mentũ hui⁹ rei est in q̃dam libello/ incredi/
bili pene subtilitate/ ab vna femia cõposi
to/ q̃ maria de valẽtiana⁹ dicebat̃. hec agit
de p̃rogatiã & eminẽtia dilectõis diuĩe/ ad
quã si q̃s deuenerit/ sit f̃m eam ab omni lege
p̃ceptor solut⁹. adducẽs p se illud ab apo
stolo sũptũ. Caritatem habe & fac q̃d vis:
Recolit̃ opinor/ vt apud Virgiliũ in bu/
colic̃ q̃sitiue ponit̃. An q̃ amant sibi som
nia fingunt. Et certe res sic se habz. q̃m a/
mor inter oẽs anie passiões mag̃ penetra
tiuus & alienatiu⁹. & si ver⁹ est cast⁹ & san/
ct⁹ iuuat ĩcogitabilit̃ ad cognoscẽdũ cele
stia. Si ꝓ o aut van⁹ sit/ errone⁹ aut libi/
dinosus/ varias sibi format illusiões. ita
vt credat videre seu cogitare q̃ p̃rius igno
rat. Experimẽtũ hui⁹ rei in amore hereos
ꝓspicim⁹. Ateni si p̃dicta maria/ nõ de vi/
atoribꝫ vtiq̃ ligat̃ ad p̃ceptor diuĩor im
pletionẽ/ s̃z de statu btõr dilectionẽ quam
scribebat applicasset/ vix alti⁹ quicq̃ d̃ di
uina fruitõe/ q̃ ad aliq̃ dici potuerat. s̃z fal
lebat eã sua tumiditas animi tãte passiõi
dilectõis ĩmixta. Putabat igit̃ se frui d̃o
dũ vigebat hec passio fort̃ circa deũ in ei⁹
anio q̃ntũcũq̃ a diuinis p̃cept̃ longe ess̃z
Accepi a narrante q̃dã carthusiensi. se ab
vno magno viro audiuisse. s̃z in h̃ stultus
erat. / q̃ pctm̃ mortale ñ semp corrũpebat
caritatẽ/ nec impediebat dilectiõez d̃i sup
oia/ ĩmo ad g̃ras agendũ/ & diuinã dulce/
dinẽ ãmirãdũ/ laudãdũ/ ꝓcupiscẽdũ nõnũ
q̃ inflãmabat. exẽplũ dabat de fornicatio
nis dilectiõe. Errabat vtiq̃ delirus ille. q̃
sic fantasiabat̃/ dũ motũ oẽm amor⁹ passi/
onalẽ vl' ex ꝓsuetudie vl' aliunde genitum
ita diuinã vocabat caritatez/ q̃ nõ gaudet
sup iniq̃tate/ & q̃ deo p̃ inobedientiã p̃rece
pti cuiusuis nequaq̃ inimicatur. Noui
hoiem q̃ ex deuotiõe & sapia plane lauda/
bili cuiusdã ꝓginis religiose/ amicicia eius
in dño familiarẽ amplexat⁹. deerat primo
focus oĩs carnalitat̃. tandẽ paulati ex cõ/
uictu crebro accreuit amor/ s̃z nõ penitus
in dño/ vsq̃adeo vt ab ea visitãda aut re/
cogitãda si aberat vix diuelli valeret. Ni/
hil tũ p tũc carnale. nihil subdolum. nihil
fraudis diabolice suspicabat̃/ donec aliq̃ñ
discedendũ fuit longi⁹ ab ea. sensit ille vir
tũc p̃mũ. q̃ nõ pura & oĩno sincera et casta
fuerat hec dilectio. et q̃ magno malo nisi
de⁹ ꝓpici⁹ auertisset approximabat. Dis
q̃ppe vehemẽtia est ad ꝓtutẽ piculosissima
comes/ vt ad dilectõez. ad zelũ. ad correcti
onẽ & sil'es. Uerissime ꝓpterea q̃dã enũci
auit/ q̃ dixit male cũcta mĩstrat impetus.
¶ Hec demũ fraus apud illos freq̃ns est/
q̃ in cultu aut dilectiõe primor/ decorem
corpis. florẽ etatis. aut diuitias/ aut alias
fortune dotes attẽdũt. Ac inde vehemẽti
us ad eor dilectiõem accẽdũt̃ Qui p̃fecto
cauere hñt ne sordide aut & carnalit̃ exurã
tur. Alioq̃n si tm̃modo ꝓtutez diligũt. se/
dem ei⁹ vnicã spũm videlicz/ q̃lecunq̃ cor
pusculũ inhabitet eque ament colant & fre
quẽtent. Non aduersor tamẽ vsquequaq̃
poete dicenti. Gratior et pulcro venies e
corpe virt⁹ Adiuuat. Dz affirmo q̃ si gra
tior. non ob hoc tutior aut sincerior inue/
nitur. Deniq̃ vt sentias q̃ nihil tutuz sit
in ipa etiã d̃i dilectione/ dũ pegrinamur a
dño recogitatiõe profunda circumspice q̃
apud exercitatos in amore & ceter̃ virtu/
tibus suboriri põt horribil' deceptio. Et
qualis deceptio. Talis q̃ppe vt ipi deuo/
ti iusta sed occulta dei p̃missione/ aut pro
erudiendo: aut p perdendo eludant̃ a de/
monio meridiano supbie/ transfigurante
se in angelũ lucis: sub specie grãdis boni.
declinat tũc ab eis deus: et veste nuptiali
caritatis spoliat. Omnia tamẽ prior̃ deuo
tionis & dilectiõis indicia sentire & habere
p̃sumunt/ errantes vtiq̃ in via & experien
tia morũ/ quẽadmodũ si quis aberret ap/
tis oculis in via pedũ. arbitrant̃ itaq̃ q̃ agã
tur spũ dei dũ ex solo informi habitu & v/
su ꝓtut̃ prioris nõdũ abolito/ mouentur
Et q̃s nõ obstupescat h̃ audiens. Quis ñ
vehement̃ exhorrescat. Quis nõ obtempe
ret ap'lo dicẽti. Qui se existimat stare vide
at ne cadat. Credo ꝓtẽplat⁹ hoc fuerat sa
piens q̃ dicebat. Est via q̃ videt̃ homi iu/
sta: & nouissima ei⁹ ducũt ad mortẽ. Et il/
le q̃ ait. Nescit hõ an amor vl' odio dign⁹
sit. Sup hanc abyssum multam iudicio/
rũ dei verterat aciem cõtemplationis sue
qui pauescens exclamat. O altitudo diui
tiarum sapiẽtie & scientie dei/ q̃ ĩcõpre/
hensibilia sũt iudicia ei⁹. Et alter inq̃ens
Terribilis in cõsiliis sup filios hoĩm. Et
ad hũiliationẽ nr̃e miserie hec cõsideratio
si nõ sufficiat q̃d g̃ aliud erit sat̃ ignoro

¶ Porro nō ē ꝑtereundū ꝙ eadē ꝑsona siē
nūc ꝑt esse bona ⁊ ornata caritate/nūc de/
clinare in vitiū/⁊ rursus a malicia in iusti
ciā ꝓuerti. Sic possibile ē eandē ꝑsonam
nūc ver⁄ reuelatiōib⁄ visitari. nūc fatigari
vl' tentari fl'is illusiōib⁄. Hā ⁊ ꝓphe nr̄i vt
dauid. heliseꝰ ⁊ nathā/nō sp ad nutū p̄ sto
hēbant ꝓm Grego. ⁊ historiā ꝓpheti cum
spūm. Uñ nathan ex fr eq̄nti vsu ꝓpheti/
ce visiōis/credidit ꝓpriā estimationez esse
reuelationez. dū ipi dauid q̄renti de edifi/
catione tēpli: rñdit. fac q̄cūq̄ hēs in corde
tuo/dñs tecū est. Ualet ꝗ exēpluz ad ea q̄
de vsu dilectiōis diuīe ꝑtracta sūt. Quam
obrem q̄ in talib⁄ se existimāt ꝓprio sensu/
arte vl' industria/discernere/videat ne er/
ret. qm̄ si ꝑsūptiōis spūs obrepserit: sub/
A ĩtrabit facile vaītas illusiōis ¶ Caue tñ ꝗ
audiēs ⁊ pauescēs ne deteriorē infidelita/
tis aut desperatōis foueā incurras/ tanq̄
videlicz nl'a sit aut fuerit ĩ sctis reuelatio
nib⁄/⁊ bone spei/certitudo Sicut de reue
latiōe dicit apl'us. Scio hoīem xē. At de
spe inq̄t. Cert⁄ sum qz neq̄ mors xē. Da/
bet sane certitudo sz a diuio lumīe/ nō hu
mana solū inuestigatiōe aut estimatione.
Scis p̄terea qz nō sequit'. cadit deceptio
⁊ illusio ĩ iudicādo de somno ⁊ vigilia. igi
tur nl'a ē de vigilatiōe certitudo. nullaq̄
adhibēda vigilātib⁄ fides indubia. vigila
bāt scti ĩ diuio lūie. nos pctis obruti ⁊ ob
uoluti/plerūq̄ portēta vitioꝝ aut illusio
nū somniam⁄/nimiꝝ si fallimur. illi neq̄q̄
¶ Noui hoīem q̄ p⁄ ml'tū tentatiōis inuo
lucrū/sup vno ex fidei articul'. in tātā subi
to lucē veritat⁄ ⁊ certitudīs introduct⁄ est
vt nulli prorsus residerēt dubietat⁄ reliq̄
nulla vacillatio. sz serenitas ml'ta. iubente
eo q̄ fluctib⁄ impat. Addebat q̄ nō ex rōne
aliq̄ noua/sic tūc se introgabat/⁊ optīe me
minit. sz ex sola būiliatiōe ⁊ captiuatōe in
tellect⁄ in obsequiū fidei/⁊ oīpotētie dei/
istud meruerat/vt nō pl⁄ dubitaret de illa
fide q̄ de sui existētia. q̄rebat rōem tāte so
liditat⁄ ⁊ pac⁄ in credendo. Nihil aliud re
periebat nisi q̄ sic expiebat ⁊ ĩ aliū transfu
disse nescisset. Nō credēt forsan mūdani sa
pientes tales fieri illūiatiōes/qm̄ verissime
pnūciatū est ad deū ꝑ ꝓphām. Illuminās
tu mirabilit' a mōtib⁄ et nīs turbati sūt oēs
insipiētes corde. Qui ñ sapiūt vicz q̄ cor/
dis sūt/⁊ spūs/q̄ nec secuz hītant in corde
suo. sz for⁄ in plateis vanitatū. ¶ Sic cō
stat iustos ĩ spem sue salut⁄ certā erigi. cert⁄/
tā dico nō in se. sz in eo q̄ afflatu secreto di
cit anīe. sal⁄ tua ego suz/q̄ in medūs īcert⁄
q̄ tentatōnū hūanaꝝ fluctib⁄/ancorā spei
firmā figit. qui etiā dilectā in trāquillita/
tis cubiculū/ex tot irruentib⁄ hūane vicis
situdinis turbinib⁄ introducit. Hec sunt
plane mirabilia dei in ꝑfundo hūani cor/
dis/q̄ vident illi qui descēdūt mare ꝓtriti/
onis amare ⁊ fontis in manib⁄ virtutis/⁊
p ꝓtemplationē ⁊ meditationē sedulā non
curiosam/sed piā ⁊ fidelē faciūt opationē
in aquis mult⁄/tam diuinoꝝ iudicioꝝ/q̄q̄
humanoꝝ affectuū. Uis videre banc visi
onē magnā/vis ad ista ꝓscendere/nō opus
est viribꝰ hūanis/tuū posse nō est posse/tu
um scire vt socrates dicebat est qd̄ nescias
tua iusticia nihil de iusticia tua confidere
Quo sic. Accede ad cor altū ⁊ tibi exalta/
bitur de⁄. videbis q̄ nō tu solus/sz oēs gē
tes. iuxta dictum ꝓphe. q̄si nihilū ⁊ inane
sunt in ꝓspectu ei⁄/ecce tuum nihil posse.
Exclamabim⁄ nihilomin⁄ cū ꝓpha. Mi
rabil' facta est scia tua ex me. ꝓfortata est ⁊
nō potero ad eā. Ecce tuū scire nihil fate/
ber⁄. Deniq̄ cū alio ꝓpha. Omnes iusticie
nr̄e q̄si pānus mēstruate sic sunt añ te. Ab
hac imbecillitat⁄ tue valle. Ab hac insipi/
entie caligīe. Ab ꝗ puluere būilitat⁄ ⁊ ster
core vilis reputatiōis. vocabit te de⁄ ĩ mō
tē/loq̄ns tibi de caligīe atq̄ suscitās ē pul
uere egenū/⁊ de stercore paupem erigens
¶ Sz dices. scio iā me nihil posse nihil sci
re. nihil deiceps br̄e iusticie. nihil tñ tale q̄
le pollicer⁄ experior. Uerūtñ p̄cor attēde/
quo scire diter⁄. videto ne audias illud im
properiū. Ex ore tuo te iudico Fue nequā
Hā si ꝓ ⁊ absq̄ vlla dubitatōe ita eē iudi
ces forte ꝑ itellectū ⁊ ꝑ rōem/ vt fere oīs.
cur affectio. cur opatio ꝓtradicūt. cur vl' ñ
ꝓformit' afficer⁄ ⁊ agis. aut cur sic afficer⁄:
⁊ sic agis/q̄si possis tuis viribꝰ. tua indu/
stria. tuaq̄ iusticia dignū aliq̄d opari. lau
do iudiciū tuū q̄le dixisti/sz exprimētalem
gustatiōz coexigo. Alit' q̄ppe iudicāt se ne
scire ideoꝛe/q̄ difficultates scie alic⁄ nūq̄q̄
attēdūt. alit' sapiēs ⁊ expt⁄ q̄ sciēdi impos
sibilitatē ex ipa rei ꝓditiōe aut rōnū ꝓple/
xitate ꝓsiderat/sentit ⁊ masticat. Nullo pa
cto insup culpo neq̄ ꝓhibeo te conari. te
opari. te tot⁄ viribꝰ exerceri. sz arrogantiā
in istis penitus execroꝛ ⁊ exulo. Alioquin
noli mirari si tua spes nutat et fluctuat/

dum vl'in modico/tuis viribꝫ q̃s fater⁷ in ualidas innitiꝫ. Si p̃terea cũ venerit tibi pes supbie claudicas ⁊ corruis. vbi ceci/derũt omẽs q̃ opanꝫ iniquitatẽ. In deo q̃ solus est immutabil⁹/spes dũtaxat figẽda est/cũ illo qui dicit mihi adherere deo bo/nũ est ⁊c. ¶ Intellige p̃terea vt ad cepta re grediar vñ diuerti longi⁹: psequendo sup biam. intellige inq̃ q̃d salomon repit duꝫ solo hũane industrie studio ad cognitõeꝫ diuinoꝝ nisus est ptingere/q̃lis est pñs in quisitio de veris atq̃ falsis reuelatiõibus ¶ Cũcta inq̃t tentaui in sapia/dixi sapiens efficiar: ⁊ ipa longi⁹ recessit a me/ml'to ma gis q̃z erat/⁊ alta pfunditas. q̃s inueiet eã ¶ Et nunq̃d nõ afpicitis doctissimi viri. nũ q̃d nõ animaduertis⁷ sil'e aliq̃d in pposita questione. q̃ plane tanto ampli⁹ mihi visa est exaltari/ q̃nto plus q̃sita est penetrari. ¶ Et ibi vere deficiũt scrutantes scrutinio. ¶ Attũ bene actũ est. nõ pdidim⁹ operã: vos audiendo: ego loquẽdo. si de nob nõ de d̃i munere diffidim⁹. si pinde iugiter hẽam⁹ ad dñm sursum corda/petẽtes ne fallam⁹ ⁊ fallamur. ¶ Nã homi bono in ꝓspectu suo dedit de⁹ sapiam ⁊ scientiã: inq̃t salomon ¶ Si monete spũaliũ reuelationũ nos exa/minatores esse ꝓtingit/studeam⁹ esse q̃les descripsim⁹. ¶ Adheream⁹ deo et scripture ei⁹/p quã ⁊ in q̃ semel loquiꝫ nob de⁹/⁊ id/ipm nõ repetit. ¶ Debem⁹ in eo q̃dẽ iudi cio tũ in oibus. tũ p̃cipue in ista examina/tione nõ p̃cipitare sniam/sꝫ vsq̃ ad plenis simã examiatiõeꝫ suspẽsuꝫ tenere iudiciũ matie nisi falsitas aut fatuitas cognata/ falsitatis apta sit. vbi ꝯo nihil p̃mo' aspe/ctu falsum vl' delirũ ꝓspiciꝫ. nõ solũ explo rare ꝓuenit q̃ acta sunt sꝫ exitũ expectare. ¶ Nã pmittit aliq̃ñ demon veritates pluri/mas/⁊ post tpis tractũ q̃ñ psuasit boibus tũc id q̃d fallit sumministrat. ⁊ h̃ vel ad de ceptionẽ singular⁷ psone: vl' ad impugna/tionẽ miraculosaꝝ opationũ nr̃e religiõis quib̃ fides innixa subsistit. vl' ad vitupe/riũ tori⁹ deuotiõis/aut ad scandalũ verbi diuini ¶ Eteĩ dũ cadit vn⁹/quẽ antea mgni eẽ nois taliũ reuelationuꝫ fama vulgauit ¶ Irrident ipi deinceps seculares / seculari ter viuentes/ vnũquẽlibet q̃ religiosa sim/plicitate vitaꝫ agere decreuerit. ¶ Appellaꝫ ꝓfestim illusor ⁊ illusus/clamaꝫ fantastic⁹ exibilatur papelardus: begosus: ⁊ begar/dus/⁊ sic occasione accepta irridetur iusti simplicitas. ¶ Sꝫ ⁊ simplices p talia palaꝫ decepti/aut vir aut nunq̃z pñt ad viã veri tatis reduci. ¶ Que cã est/qm̃ neq̃z audiunt clericos q̃s hypocrisi inuidia: ⁊ maligni/tate laborare credũt. neq̃z emendanꝫ p lai cos q̃s ignorãtes vt seipos esse cognoscũt ¶ Predictoꝝ oium hec summa est vt exa minek numisma diuine reualatiõis/si ba/beat pondus hũilitat⁷: absq̃z curiositate ⁊ tumoris vanitate. ¶ Si flexibilitatẽ discre/tionis/asq̃z supstitiosa estimatiõe: ⁊ abie/ctione ꝓsilij. ¶ Si durabilitatẽ patientie in aduerſ: absq̃z remurmuratiõe ⁊ sicta emu latione. ¶ Si veritat⁷ ꝓfiguratiõem absq̃z mendosa aut inepta assertione. ¶ Si colorẽ viuidũ ⁊ sincerũ/diuine charitatis: absq̃z carnalitat⁷ scoria ⁊ fece. ¶ Et qm̃ hec omnia circa elysabeth ⁊ zachariã extiterũt ĩ reue/latione eis facta de iohe ⁊ ei⁹ noie. ¶ Cõmẽ dari ñ irrationabiliꝫ dict⁹ est ipe Joban/nes/tanq̃z bñs nomẽ reuelatuꝫ/q̃d os dñi nomiauit. q̃d notari dignuꝫ in prima no/stri textus pticula fuit iohes ⁊c. ¶ Cui⁹ me/ritis ab omi nos erroꝛe custodiat ipa veri tas christus iesus/qui est bñdictus ĩ secu/la seculorum. Amen.

¶ Trigilogiũ astrolo

gie theologizate/ab eodẽ scriptũ lugduni Anno dñi. M.cccc.xix. ad delphinũ vni cum regis francie filium.

¶ Probemium

¶ Sapientiã que a dño deo est. que ⁊ de se p̃dicat. ¶ Per me reges regnãt/ quã vsi/tato nomie theologiã di/cim⁹/ null⁹ recte existima bit ꝓtrariã eẽ cuicũq̃z vere scientie. omẽ eĩ vez omi ꝯo ꝓsonat. ¶ Quin etiã theologia scias oẽs alias sibi subdi/tas hꝫ/velut ancillas/in q̃b si q̃d pulcruꝫ est/illud approbat ⁊ decorat. si q̃d noxiũ ⁊ turpe illud abijcit ⁊ mũdat. porro si quid supfluũ est resecat. supplẽs q̃cq̃d fuerit di/minutũ. ¶ Propterea nõ est h̃ negãdũ ab a/strologia/quã eẽ sciam nobilẽ ⁊ admirabi lẽ p̃mo p̃riarche adã ⁊ seq̃cib̃ reuelatã/the ologia nõ abnegat. ¶ Verũtñ hãc ancillam suã astrologiã nõnulli tot vanis obfuari/onib̃/tot impijs erroribꝫ/ tot supstitõib̃ sacrilegis deturpãtes maculauerũt/ nesci entes in ea sobrie sapere/ac modeste vti. q̃